Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

СТАНОВИЩЕ ПО ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 5-4/2014 г.

Относно: Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 г.

На основание чл. 26, ал. 1, т. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (Наредбата за ЕО, обн. ДВ, бр. 57/2.07.2004 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 94/2012 г.), във връзка с чл. 31, ал. 4 от *Закона за биологичното разнообразие* (ЗБР) и чл. 37, ал. 4 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони* (Наредбата за ОС, обн. ДВ, бр.73/2007 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 94/2012 г.)

С Ъ Г Л А С У В А М

Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 г.

Възложител: Министерство на икономиката и енергетиката, Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност"

Характеристика на програмата:

Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" (ОПИК) 2014 - 2020 г. се изготвя в съответствие със *Споразумението за партньорство на Република България, очертаващо помощта от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г.* Програмата е тясно свързана с приноса на страната ни за изпълнение на приоритетите на Европейския съюз за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, заложени в *Стратегия „Европа 2020"*.

Основната цел на ОПИК е постигане на динамично, конкурентоспособно развитие на икономиката, базирано на иновациите, оптимизация на производствените вериги и секторите с висока добавена стойност, като са определени приоритетни оси със съответни инвестиционни приоритети (ИП), както следва:

- **Приоритетна ос 1: „Технологично развитие и иновации"**
  ИП 1.1: „Технологично развитие и иновации"
- **Приоритетна ос 2: „Предприемачество и капацитет за растеж"**
  ИП 2.1: „Достъп до финансиране в подкрепа на предприемачеството"
  ИП 2.2: „Капацитет за растеж на малките и средни предприятия (МСП)"
- **Приоритетна ос 3: „Енергийна и ресурсна ефективност"**
  ИП 3.1: „Енергийни технологии и енергийна ефективност"
  ИП 3.2: „Ресурсна ефективност"

поради следните **мотиви:**

1. Програмата е съобразена с наличните съотносими стратегически документи на национално и европейско ниво, имащи отношение към нея, включително и с такива, поставящи цели по опазване на околната среда.

2. В програмата са предвидени допустими дейности към съответните приоритетни оси, насочени към опазването на околната среда, и по-конкретно, допринасящи за постигане на тематични цели (одобрени с *Решение на Министерския съвет № 328/25.04.2012 г. за одобряване на списък с тематичните цели, които да бъдат включени в Договора за партньорство на Република България за програмния период 2014-2020 г., списък с програми и водещо ведомство за разработването на всяка програма*) 5 *"Насърчаване на адаптацията към климатичните промени, превенция и управление на риска"* и 6 *„Опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност"*.

3. Съгласно направените в доклада за екологична оценка анализи, изводи и заключения за очакваните въздействия върху околната среда и факторите, които я замърсяват или увреждат:
   - Не се очакват значителни отрицателни въздействия (в т.ч. кумулативни) върху околната среда и здравето на населението при реализиране на дейностите, предвидени в оперативната програма;
   - Изпълнението на заложените в програмата дейности ще подпомогне обновяването на работещи малки и средни предприятия и създаването на нови такива, чрез внедряване на съвременни, ниско емисионни и енергоемки технологии с подобрена ресурсна ефективност, което ще доведе до положително по своя характер въздействие по отношение на климатичните фактори и изменението на климата, атмосферния въздух, водите, флората и фауната и материалните активи;
   - Прилагането на ОПИК 2014-2020 г. ще допринесе за подобряване на средата на живот, жизнения стандарт на населението, здравно-хигиенните аспекти на околната среда и качеството на живот;
   - Възможностите за развитие на иновативна и конкурентоспособна икономическа дейност, за внедряване на нови иновативни технологии с минимални количества отпадъци или безотпадъчни, както и за внедряване на екологосъобразни технологии за третиране на отпадъците ще допринесат за дългосрочен и постоянен положителен ефект по отношение на фактор отпадъци.

4. В доклада за екологична оценка са препоръчани адекватни мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятни последствия от реализирането на ОПИК 2014-2020 г.

5. Разработени са 3 варианта на ОПИК, като е разгледана и „нулева" алтернатива. Мотивиран от екологична гледна точка е избраният Вариант 3 (от м. май, 2014 г.) за реализация на ОПИК 2014-2020 г., при който очакваните положителни въздействия върху околната среда са най-добре обосновани по отношение на енергийна и ресурсна ефективност. Въз основа на резултатите от прогнозите, направени в доклада за ЕО, както и получените становища в хода на процедурата по ЕО, Вариант 3 е оценен като допустим и съобразен с целите на опазване на околната среда и водещ като цяло до положително въздействие върху околната среда и здравето на хората.

6. ОПИК 2014 – 2020 г. **е допустима** при съобразяване на произтичащите от нея планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с:
   - режимите на защитените територии, определени със *Закона за защитените територии*, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управление и
   - режимите на защитените зони, определени със заповедите по чл. 12, ал. 6 от *Закона за биологичното разнообразие*.

7. На основание чл. 37, ал. 3 от *Наредба за ОС* е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която ОПРР 2014 – 2020 г. **няма вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Натура 2000, поради следните **мотиви:**
   - Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. се изготвя на национално ниво, като степента на подробност на предвижданията й е ограничена до определяне на инвестиционни приоритети като: технологично развитие и иновации („умен“ растеж), предприемачество и капацитет на малки и средни предприятия, експортен потенциал като основа за изпреварващ растеж, енергийна и ресурсна ефективност като гаранция за устойчив растеж и техническа помощ, чрез които да се изпълни основната стратегическа цел. Реализирането на целите на всеки един от приоритетите ще акумулира общ положителен ефект върху състоянието на компонентите на околната среда в страната, вкл. върху защитените зони от мрежата Натура 2000;
   - В ОПИК 2014-2020 г. са предвидени дейности като: стимулиране еко-иновациите и иновациите в сферата на ниско-въглеродната икономика; разработване и внедряване на нови продукти; оптимизиране на производствените процеси и намаляване използването на суровини; насърчаване на предприемачески идеи в области, свързани с европейски и регионални предизвикателства; подкрепа за повишаване на енергийната ефективност както на ниво отделни производствени предприятия, така и като цяло за икономиката; повишаване на ресурсната ефективност и подкрепа на дейности, свързани с увеличаване оползотворяването на отпадъци и намаляване на тяхното образуване, намаляване разходването на суровини и материали чрез пилотни и демонстрационни инициативи (насочени предимно към подобряване на качеството на околната среда), които дейности няма да доведат до значителни отрицателни въздействия върху територии от мрежата Натура 2000.

8. Не се очаква трансгранично въздействие върху околната среда и човешкото здраве при реализиране на програмата.

9. В хода на процедурата по екологична оценка са проведени консултации, резултатите от които са съобразени мотивирано и по подходящ начин. Не са получени мотивирани възражения по законосъобразност по време на консултациите.

10. С писмо, с изх. № 04-08-189/30.06.2014 г., Министерство на здравеопазването изразява положително становище по представения доклад за Екологична оценка на ОПИК 2014-2020 г., по отношение здравно-хигиенните аспекти и извършената оценка на въздействието и риска за човешкото здраве.

и при следните **мерки и условия:**

I. Мерки и условия за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия, които е необходимо да бъдат съобразявани при прилагането на ОПИК 2014-2020 г.:

1. Инвестиционни предложения, планове, програми или проекти, за които се изисква ОВОС/ЕО (по реда на *Закона за опазване на околната среда*) и оценка за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитени зони (по реда на *Закона за биологичното разнообразие*) да се одобряват по реда на съответния специален закон само след решение/становище за одобряване/съгласуване от компетентните органи по околна среда и при съобразяване с препоръките от извършените оценки, както и с условията и мерките в съответния административен акт.

2. Приоритетно да се финансират:
   - проектни предложения, предвиждащи развитие на нови технологии, нови продукти, нови процеси или нови услуги, които допринасят за защита на околната среда или за по-ефективно използване на ресурсите – намаляване на образуваните отпадъци, безотпадни технологии, рециклиране на строителни материали, нисковъглеродна икономика, пречистване на водите;
   - проектни предложения, по които се предвижда въвеждане на техники и производствени практики, които водят до подобряване на състоянието на околната среда и опазване на човешкото здраве;
   - проектни предложения по ИП 2.2, предвиждащи въвеждането на системи за управление по околна среда и/или получаване на екомаркировка за продукти и/или регистрация по Схема на Общността за управление на околна среда и одит (EMAS).

3. При планиране на проектите, местоположението да е съобразено с конкретната дейност, очакваните емисии на вредности в околната среда и наличието на обекти, подлежащи на здравна защита.

4. Да се спазват съотносимите за всеки проект мерки, включени в *Програмите от мерки за постигане на целите на опазване на околната среда* в глава 7 на *Плановете за управление на речните басейни* (ПУРБ). Проектите да съобразяват *Плановете за управление на риска от наводнения* (ПУРН) за съответните райони за басейново управление, които предстои да бъдат изготвени и публикувани до 22.12.2015 г.

5. За инвестиционни предложения, при които се очакват евентуални неблагоприятни последствия върху околната среда и риск за човешкото здраве, да се предвиждат ефективни мероприятия и да се предприемат своевременни мерки за възможното им отстраняване.

6. При реализиране на проектите да се предприемат при необходимост и мерки за адаптация към климатичните промени.

II. Мерки за наблюдение и контрол при прилагане на ОПИК 2014-2020 г.:

1. **На всеки три години** от прилагането на програмата Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност" към Министерство на икономиката и енергетиката да изготвя **доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда** при прилагането на ОПИК 2014-2020 г., включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на плана.

Изготвените доклади да се представят в МОСВ (дирекция „Превантивна дейност") за одобряване.

4. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на ОПИК 2014-2020 г. да се извършват въз основа на следните мерки и индикадори:

№	Мерки за наблюдение и контрол	Индикатори	Източник на информация	Приоритетна ос (ПО)
1.	Намаляване на водопотреблението на подкрепените предприятия	• Отношение на количества потребени води преди и след реализиране на проекта • Количества потребени води за производство на единица продукт преди и след реализиране на проекта (на годишна база, когато е приложимо)	Бенефициенти	ПО 2 и 3
2.	Намаляване на количеството образувани отпадъци, предвидени за депониране	• Отношение на количествата генерирани отпадъци преди и след реализиране на проекта, т/год. • Количества генерирани отпадъци при производство на единица продукт преди и след реализиране на проекта (на годишна база, когато е приложимо)	Бенефициенти	ПО 2 и 3
3.	Финансирани проекти за еко-иновации	Отношение на броя проекти за еко-иновации към общия брой финансирани проекти за иновации по ПО 1.	Управляващ орган	ПО 1
4.	Въвеждане на системи за управление по околна среда и/или получаване на екомаркировка за продукти и/или регистрация по Схема на Общността за управление на околна среда и одит (EMAS)	Предприятия с въведени системи по управление на околната среда и/или получена екомаркировка от общия брой предприятия	Управляващ орган	ПО 1, 2 и 3

5. При констатирани неблагоприятни последствия върху околната среда и/или човешкото здраве да се предложат и предприемат своевременни мерки за възможното им отстраняване.

МИНИСТЪР:

(СТАНИСЛАВ АНАСТАСОВ)

Дата: 25.07.2014г.